

Володимир МОМОТ
науковий керівник
д.е.н., проф. Алексєенко Л.М.
ІФННІМ THEY

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Бюджетне регулювання є вагомим інструментом забезпечення соціально-економічного розвитку країни, визначення пріоритетності державної фінансової політики у сфері формування доходної частини бюджету, здійснення бюджетних видатків, дефіциту бюджету та державного боргу, міжбюджетних відносин значним чином впливає на темпи економічного зростання, стан стійкості фінансової системи, результативність структурних соціально-економічних перетворень. Сучасні трансформаційні процеси в економіці супроводжуються посиленням ризиків щодо економічного спаду у формі «м'якої» рецесії в розвинутих країнах світу, накопиченням значного обсягу державного боргу у країнах ЄС, США, Японії, що відповідно впливає на підвищення рівня невизначеності, нестабільності на фінансових ринках та середньострокову перспективу відновлення світової економіки. Важливим є удосконалення механізму бюджетного регулювання з метою стимулювання рівня зайнятості, сукупного попиту та пропозиції, підвищення дієвості системи державного інвестування, проведення ефективної соціальної політики з урахуванням циклічності економічного розвитку та показників боргової стійкості. Вагомий внесок у дослідження проблем бюджетного регулювання, його впливу на соціально-економічний розвиток присвячені праці вітчизняних та зарубіжних вчених: О. Василика, В. Гейця, С. Глазьєва, А. Даниленка, І. Запатріної, Дж. М. Кейнса, П. Кругмана, А. Лаффера, І. Лук'яненко, В. Мау, Г. П'ятаченка, Д. Полозенка, П. Самуельсона, М. Сперанського, В. Федосова, М. Фрідмана, І. Чугунова, А. Чухна, Е. Хансена та інших. На сучасному етапі економічних перетворень важливим є визначення основних напрямів та пріоритетів фінансово-економічного регулювання на середньострокову перспективу з урахуванням відповідних можливостей держави для його ефективної реалізації, що сприятиме посиленню керованості національної економіки.

У науково-фаховій економічній літературі присутні різні підходи щодо визначення сутності бюджетного регулювання та його основних складових. Так, Грицюк В. надає таке визначення бюджетного регулювання: це організована система управління бюджетним устроєм держави [2, с. 17]. А. Буряченко відмічає, що бюджетне регулювання – засіб перерозподілу фінансових ресурсів між державним та місцевими бюджетами з метою фінансового вирівнювання [1, с. 23]. Натомість, вітчизняний дослідник у сфері державних фінансів К. Павлюк визначає бюджетне регулювання як систему взаємопов'язаних методів, способів, правових форм формування, розподілу та перерозподілу бюджетних ресурсів для збалансування інтересів суспільства і громадян у процесі економічного та соціального розвитку [4, с. 342].

Бюджетне регулювання – метод державного економічного регулювання економіки, який передбачає оптимальне співвідношення між державними доходами (передусім податковими надходженнями) та державними витратами, а також перерозподіл коштів між різними бюджетами з метою впливу на циклічний розвиток економіки, на структурні зрушення в економіці, темпи науково-технічного прогресу, соціально-економічну політику держави, співвідношення сукупного попиту та пропозиції [3, с. 68].

Вітчизняний науковець І. Чугунов зауважує, що змістом бюджетного регулювання є розроблення основних напрямів формування та використання бюджетних коштів, виходячи із необхідності завдань, які стоять перед суспільством на певному етапі його розвитку [5].

Виходячи із вищенаведеного, можна дійти висновку, що сутність бюджетного регулювання найбільш повно розкривається як метод державного фінансово-економічного регулювання з метою впливу на циклічний розвиток економіки задля стимулювання економічного зростання та забезпечення відповідного розширеного розвитку суспільства.

Список використаних джерел:

1. Буряченко А. Є. *Короткострокові позички як ін-струмент оперативного бюджетного регулювання* / А. Є. Буряченко // *Фінанси України*. – 2010. – № 3. – С. 22 – 29.
2. Грицюк Т. В. *Бюджетное регулирование, макроэкономическая стабильность и экономический рост* / Т. В. Грицюк // *Финансы и кредит*. – 2003. – № 13 (127). – С. 14 – 26. 4.
3. *Економічний енциклопедичний словник: У 2 т. Т. 1 / За ред. С. В. Мочерного* : [С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій]. – Львів : Світ, 2005. – 616 с.
4. Павлюк К. В. *Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки: монографія* / К. В. Павлюк. – К. : НДФІ, 2006. – 584 с
5. Чугунов І. Я. *Теоретичні основи системи бюджетного регулювання* / І. Я. Чугунов. – К. : НДФІ, 2005. – 259 с.

Ольга ШЕВЧУК
науковий керівник
к.е.н., доц. Данилишин В.І.
ІФНІМ ТНЕУ

АЛЬТЕРНАТИВНІ ШЛЯХИ НАПОВНЕННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Україна вступає до етапу свого розвитку, який потребуватиме відчутного збільшення абсолютного обсягу бюджетних видатків з метою фінансування цілей реалізації соціальних програм, державного будівництва та соціально-економічного розвитку. Між тим, ця потреба не повинна ототожнюватися з